

Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi Oluşumlarının Karşılaştırılması

Nergis A. GÜREL*, Rafet ÇEVİK*, Kürşat ÇAĞILTAY**, Tarkan GÜRBÜZ**

(*) *Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi, ODTÜ, ANKARA*

(**) *Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, ODTÜ, ANKARA*

Giriş

Yüksek öğretim kurumlarının teknolojik altyapılarındaki yenilik ve gelişmelere rağmen eğitim ve öğretimde çoğunlukla geleneksel yöntemlerin tercih edilmekte olduğu ve bunun sebebinin içeriğe verilen önemin yeni yaklaşımlara verilmemesi olarak gösterilmiştir [1]. Bu yaklaşım öğretim teknolojilerinin öğretim kalitesine ve öğrencilerin öğrenme süreçlerine yapacağı katkıların göz ardı edilmesine yol açmaktadır.

Bahsedilen katkıların derslerde sağlanabilmesi için öğretim üyelerinin öğretim teknolojilerini etkin olarak kullanabilmeleri gerekmektedir. Bu ihtiyaç üniversitelerde çeşitli isimlerde destek merkezleri kurulmasına sebep olmuştur. Bu ihtiyaç doğrultusunda Odtü Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi 2005 yılında Odtü Rektörlüğü'ne bağlı bir ofis olarak kurulmuştur. Dünyadaki diğer üniversiteler bünyesinde kurulmuş olan öğretim teknolojileri destek ofisi ve benzeri merkezlerin yapılacak araştırmalar sonrasında yakından incelenerek amaçlarının, altyapılarının ve etkinliklerinin karşılaştırılması ülkemizde benzer yapıların daha etkin bir biçimde geliştirilerek eğitim ve öğretimin kalitesinin artırılması açısından çok önemlidir.

Amaç

Bu bildiri ile Türkiye'de kurulmuş olan öğretim teknolojileri destek merkezlerinin işleyişi ile özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde hizmet vermekte olan merkezlerin işleyişi karşılaştırılarak, Türkiye'deki durumun ortaya konması amaçlanmıştır.

Yöntem

Öğretim teknolojileri destek ofisleri ve benzeri merkezlerin internet siteleri ve literatür çalışmaları taranarak karşılaştırma yapılmıştır.

Bulgular

Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, İngiltere ve Avustralya'da çok sayıda öğretim teknolojileri destek ofisi ya da merkezi bulunmaktadır [2]. Yapılan üniversite Web siteleri araştırması kapsamında Türkiye'de ise 4 üniversitede bu amaçla birer merkez kurulmuş olduğu gözlenmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde kurulmuş olan öğretim teknolojileri destek birimleri farklı isimlendirilmiş olmasına rağmen birçok üniversite (Harvard Üniversitesi, Yale Üniversitesi, Chicago Üniversitesi, Massachusetts Teknoloji Enstitüsü, vb.) birim isminde "Öğretme ve Öğrenme Merkezi" tanımı kullanılmıştır. Bu ortak belirtecin yanı sıra "Öğretim Teknolojileri Merkezi (Duke Üniversitesi)" ve "Öğretimde Teknoloji Merkezi (Johns Hopkins Üniversitesi)" gibi isimlendirmelere de rastlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında incelenen 15 merkezin ortak amacı bünyesinde buldukları yüksek öğretim kurumundaki eğitim ve öğretim kalitesini arttırmaktır. Bu amaçla kurumdaki akademik personele ve mezunlara teorik bilgilerini uygulamaya aktarmakta ve bu uygulamalara yeni teknolojik imkânları dâhil etmekte destek sağlamaktadırlar. Bu birimler düzenli konferanslar ve çalıştaylar düzenlemekte, mikro-öğretim uygulamaları yapmakta, sınıf gözlemleri yaparak öğretim

üyelerine bireysel danışmanlık hizmeti sağlamakta, broşürler ve el ilanları gibi basılı materyaller ile dijital kaynaklar yayınlamakta ve teknolojik imkânların derslerde kullanılması için teorik ve pratik destek vermektedir.

Yapılan üniversite Web siteleri araştırması sonucunda Türkiye'deki 93 devlet ve vakıf üniversitesinden sadece 4 tanesinde (Akdeniz Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi) öğretim teknolojileri destek biriminin bilgilerine rastlanmıştır. Akdeniz ve Boğaziçi Üniversitelerinde Eğitim Teknolojisi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesinde ise Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi olarak adlandırılmıştır. Boğaziçi Üniversitesindeki merkez çok-amaçlı araştırma, geliştirme ve uygulama merkezi olup, teknoloji içeren eğitimsel malzemelerin geliştirilmesini ve yönetimini amaçlamakta ve bu doğrultuda sesli-görüntülü iletişim, bilgisayarlar, network ağları ve diğer etkileşimli medyayla ilgili materyalleri geliştirmekte, yeni teknolojiler hakkında araştırma geliştirme çalışmaları yürütmekte ve bunlara bağlı eğitimsel aktiviteleri oluşturmaktadır [3]. Akdeniz Üniversitesinde kurulmuş olan merkezin amacı ise eğitim teknolojilerinde bilgi üretimine yönelik olanaklar hazırlamak, çalışmalar ve araştırmalar yapmaktır ve bu amaçla öncelikle öğretim üyelerinin eğitim teknolojileri konusunda gelişimine yönelik eğitim programları, konferanslar, kurslar ve seminerler düzenlemekte, yurtiçi ve yurtdışındaki ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmakta, eğitim teknolojisi konusunda materyaller yayınlamakta ve bu konularda yapılan projelere yardımcı olmaktadır [4]. Ankara Üniversitesinde faaliyet göstermekte olan Uzaktan Eğitim Merkezi, uzaktan eğitim uygulamaları ile yaşam boyu öğrenme sürecine destek olmak hedefiyle kurulmuştur. Bu amaçla yaş sınırı olmaksızın eğitime ihtiyaç duyan her bireyin katılabileceği sertifika programları yürütülmekte, hizmet içi eğitimler hazırlanmakta, danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Bu etkinliklerin yanı sıra uzaktan eğitim konusunda akademisyenlere destek sağlanmaktadır [5]. ODTÜ Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi eğitimde, farklı öğretim teknolojilerinin uygulanması ve kullanılmasını bir toplumsal sorumluluk projesi olarak algılayarak, özellikle e-öğrenimin üniversitemizde ve ülkemizde öğrenciler ve öğretim görevlileri tarafından kullanımının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Ofis üniversitede verilen eğitimde öğretim teknolojilerinin kullanımına destek vermekte, ilgili projeler başlatıp, koordine etmekte, öğretim elemanlarının katılabileceği etkili öğretim seminerleri düzenlemekte, lisans ve lisansüstü programlardaki derslerin teknoloji ile zenginleştirilmesine destek vermekte ve öğretim teknolojisi ve bilgisayar teknolojilerinin öğretim ortamlarında kullanımı konusunda akademisyenlere ve öğrencilere destek vermektedir [6].

Türkiye'deki durum Amerika Birleşik Devletleri'ndeki durum ile karşılaştırıldığında Türkiye'de öğretim teknolojileri destek birimlerine daha az öncelik verildiği söylenebilir. Ayrıca birimlerde görev alan personel sayısı karşılaştırıldığında ABD'deki ortalama personel sayısına Türkiye'de yetişilememektedir. Görevli personelin profili karşılaştırıldığında ise ABD'nde farklı disiplinlerden uzmanlar görev yapmakta iken Türkiye'de bu disiplinler arası çalışma daha kısıtlıdır. Buna rağmen her iki ülkede de bu birimler benzer amaçlar ortaya koymakta ve benzer aktiviteler (seminerler ve konferanslar düzenlemek, öğretim üyelerine birebir destek sağlamak, vb.) yürütmektedir.

Öneriler

Yüksek öğretim kurumlarındaki geleneksel öğretim eğilimlerinin yenilikçi yaklaşımlara dönüştürülmesinde ve teknolojik imkânların öğretime dâhil edilmesinde öğretim teknolojileri destek ofislerinin görevi yadsınamaz. Bu çerçevede üniversitelerdeki teknolojik altyapı güçlendirilirken bu imkânların öğretim üyeleri tarafından kullanımını ve öğretim kalitesini

arttırmak için üniversitelerde, öğretim teknolojileri destek ofislerinin kurulmasına öncelik verilmelidir.

Kaynakça

- [1] YÖK, Türkiye'nin Yüksek Öğretim Stratejisi, Şubat 2007, Ankara
http://www.yok.gov.tr/duyuru/yok_strateji_kitabi.pdf
- [2] Saga, H. A List of College and University Instructional Technology Support Centers,
<http://ship.nime.ac.jp/~saga/project/ItCenters.doc>
- [3] Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi,
http://www.boun.edu.tr/support/index_tur.html
- [4] Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi,
<http://www.akdeniz.edu.tr/etam/>
- [5] Ankara Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Merkezi <http://www.ankuzem.ankara.edu.tr/>
- [6] Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi, <http://its.metu.edu.tr/>